

розмірі. Із 7 підданих лікуванню тварин цієї групи 5 корів (71 %) видужали, але у 2 голів (29 %), не дивлячись на зменшення і зникнення болю при доїнні, тривалий час не наставала регресія папілом, тому їм застосували інший метод лікування.

У другій дослідній групі при застосуванні новокаїнотерапії та АСД-2 з Тетравітом процес доїння лишався трудомістким (через його болючість) до початку регресії папілом, яку спостерігали з 6–8-ї діб від початку лікування. Уже на 10–12-ту добу лікування папіломи відпадали. У даній групі також із 7 підданих лікуванню тварин 6 корів (86 %) видужали, а в 1 (14 %) тривалий час не наставала регресія папілом. Тому їй теж застосували інший метод лікування.

У третій дослідній групі, де було поєднано етіотропну та патогенетичну терапію (мазь Папілон з новокаїнотерапією та ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті) починаючи вже з 3–5-ї діб лікування місцево відмічали спадання набряку та загосення ерозивної поверхні папілом, процес доїння хворих тварин ставав менш болісним і відновлювалася продуктивність. Цей же період співпадав у часі з початком регресії папілом, а на 7–9-ту доби відбувалося їх повне відпадання. Слід сказати, що таке лікування також було ефективним у кожному випадку його застосування, тобто видужали усі тварини.

У видужалих тварин кожної з дослідних груп майже повністю до попереднього рівня відновилась молочна продуктивність. Спостереження за видужалими тваринами упродовж 2–3 і більше місяців показали, що не було виявлено випадків рецидивування у разі застосування мазі Папілон окремо та в комплексі з новокаїнотерапією й ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті. У той же час виявлено 1 випадок рецидиву за застосування новокаїнотерапії з ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті.

Отже, аналізуючи ефективність лікування папіломатозу вимені у корів за такими критеріями, як швидкість усунення болючості під час доїння тварин, термін настання регресії папілом та їх відпадання, відсоток видужалих тварин та відсоток рецидивування, серед апробованих нами методів найбільш ефективним виявилось поєднання етіотропної та патогенетичної терапії.

УДК 619:617.57–08:636.2

ХАХЛЮК І.С., магістрантка

Науковий керівник – **РУБЛЕНКО С.В.**, д-р. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

serhii.rublenko@btsau.edu.ua

АНЕСТЕЗІОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ХИЖИХ ТВАРИН В УМОВАХ ЗООПАРКУ

Представлено матеріали досліджень, щодо вивчення особливостей анестезіологічного забезпечення хижих тварин в умовах міського зоопарку. За результатами досліджень встановлено, що знеболювання хижих тварин є досить актуальним, але водночас досить проблематичним питанням, яке потребує більшого вивчення та удосконалення, з метою збереження здоров'я тварин, а також забезпечення безпечної діяльності фахівців ветеринарної медицини в умовах роботи з зоопарковими тваринами, а особливо з хижакками.

Ключові слова: анестезія, хижі тварини, зоопарк, золетіл, гіпоксемія.

Ветеринарна наука в даний час відчуває підйом. Однак за традицією основні об'єкти її досліджень – сільськогосподарські та домашні тварини, а останнім часом і дрібні лабораторні та екзотичні тварини, що потрапляють в руки людей із зоомагазинів. У той же час ветлікарі зоопарків та інших установ, що мають колекції диких тварин різноманітних таксонів, відчувають потребу в результатах спеціальних досліджень, присвячених лікуванню та профілактиці захворювань, методам іммобілізації і анестезії. Величезна різноманітність видового складу тварин в зоокультурі передбачає інтенсифікацію ветеринарних досліджень в цій області [1]. Враховуючи особливості роботи з хижакками, де основою ветеринарного обслуговування є анестезіологічне забезпечення для подальших досліджень, навіть елементарного огляду, та маніпуляцій з метою лікування та профілактики захворювань різної етіології, це є одним з актуальних питань даної ланки досліджень [2].

У сучасній ветеринарній медицині є велика кількість методів та анестезіологічних схем щодо застосування різноманітних препаратів, їх поєднання [3]. Однак, майже кожен з них потребує корекції лікарем ветеринарної медицини відповідно до реальних умов та завдань, індивідуальних особливостей кожної особини того чи іншого виду, наявності препаратів та необхідної техніки.

Враховуючи актуальність питання анестезіологічного забезпечення хижих тварин, перед нами була поставлена **мета** дослідження: визначити особливості та проблематику забезпечення якісного знеболювання хижих тварин в умовах міського зоопарку.

Матеріалом для досліджень були хижі тварин різних видів, які утримуються на відділі хижих тварин Київського зоологічного парку загальнодержавного значення на базі Госпіталю ветеринарної медицини Київського зоопарку.

Дослідження проводились на хижих тваринах з показаннями до проведення наркозу з діагностичною або лікувальною метою. До групи досліджуваних тварин увійшли тварини різних вікових груп родини котячих (тигр амурський, рись євразійська), гієнових (гієна смугаста) та ведмежих (ведмідь бурий карпатський, ведмідь гімалайський білогрудий). Для анестезіологічного забезпечення всіх досліджуваних особин застосовували золетіл, через доступність препарату та відсутність проблем з законодавчими аспектами можливості його застосування, у поєднанні з медитином, з корекцією дозування відповідно до ваги тварин, загального стану, стану нервової системи, зокрема темпераменту тварини, для забезпечення глибокого наркозу за для безпечної роботи ветеринарних лікарів. Наркоз золетілом мав свої особливості, а перебіг залежав від введеної дози. Більші дози підвищують ризик виникнення ускладнень, зокрема пригнічення дихання, розвиток дис- і брадикардії, гіпоксемії, тремор і конвульсії, що потребувало ретельного моніторингу за анестезованою твариною. Часткове пригнічення дихання спостерігалось у всіх тварин дослідної групи, гіпоксемія спостерігалась у випадку тигра амурського та смугастої гієни, гіпотермія – тигр амурський, ведмеді бурі.

Таким чином, згідно проведених нами досліджень, можемо сказати про потребу в удосконаленні існуючих схем анестезіологічного забезпечення, які найчастіше використовуються в реальних умовах роботи в зоопарку, про проблематику та потребу додаткових досліджень в галузі ветеринарної анестезіології, особливо щодо диких та екзотичних тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальные ветеринарные проблемы в зоопарках. Мат. Международ. семинара. Москва: 20-26 октября 2012 г. Межвед. сб. науч. и науч.- метод. тр. М.: Московский зоопарк, 2012. 114 с.
2. West G., Heard D., Caulkett N. Blackwell Publishing, Ames, Iowa, USA. 2007. 718 p.
3. Марунчин А. А., Іздепський В. Й. Загальне знеболювання диких тварин : навчальний посібник. К.: Центр екологічної освіти та інформації. 2009. 223 с.

УДК: 619:617.52:616.6:615.089

ХОМІЧ І.В., магістрантка

Науковий керівник – **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

parazutologiya@ukr.net

ЕТИОЛОГІЯ ТА ДІАГНОСТИКА УРОЛІТІАЗУ В СОБАК ТА КОТІВ

У тезах представлено етіологічні чинники, типові ознаки та інформативні методи діагностики уролітіазу в собак та котів. Встановлено, що основними факторами виникнення хвороби є запальні процеси сечовивідних органів, незбалансована годівля та зміна рН сечі, генетична схильність деяких порід. Збір клінічних симптомів, результатів загального аналізу сечі, сонографічного та біохімічного дослідження відображають повну картину щодо перебігу, характеру уролітіазу та стану тварини.

Ключові слова: уролітіаз, сечо-кам'яна хвороба, коти, собаки.

Сечо-кам'яна хвороба (уролітіаз) – захворювання сечовидільної системи, яке характеризується утворенням конкрементів (піску та каменів) в нирках та сечовивідних шляхах [1,72].